

VOORLOPIG VERSLAG van de vaste commissie voor de Hoge Colleges van Staat en Algemene Zaken omtrent het ontwerp van wet tot verandering in de Grondwet, strekkende tot het doen vervallen van artikel 185 van de Grondwet onder opnemng van een additioneel artikel.

De fracties van de K.V.P., de V.V.D. en D'66 verklaarden zich met de inhoud van het onderhavige wetsvoorstel te kunnen verenigen.

De fractie van de K.V.P. voegde aan het in de vorige alinea gestelde nog toe, dat zij met waardering had kennis genomen van de door de Staatssecretaris van Financiën, de heer Van der Stee, in de Tweede Kamer gedane toezegging, dat naast de studie omtrent de aspecten van een afkoopregeling (zoals wordt voorgesteld door de commissie-Verdam) van regeringswege ook een studie omtrent de aspecten van een subsidie-regeling zal worden bewerkstelligd (zie *Handelingen*, Tweede Kamer, blz. 1811, rechterkolom).

Van deze gelegenheid werd gebruik gemaakt reeds thans erop te wijzen, dat in de K.V.P.-fractie genuanceerde inzichten bestaan aangaande de vraag, of de komende wettelijke voorziening een afkoopregeling dan wel een subsidieregeling dient in te houden.

De leden van de fractie der P.v.d.A. sloten zich aan bij hetgeen door de fractie van de K.V.P. hierboven met betrekking tot de toezegging van de Staatssecretaris werd opgemerkt. Zij behielden zich echter uitdrukkelijk het recht voor bij de openbare beraadslaging over het in de vorige alinea ter sprake gebrachte – te zijner tijd in te dienen – wetsontwerp in te gaan op alle aspecten daarvan.

De leden van de fractie van de C.H.U. waren van oordeel, dat sinds de behandeling van dit onderwerp in eerste lezing (10 744) op enkele verschuivingen kan worden gewezen. Vooreerst is de omvang van de toegezegde afkoopsom van de historisch gewortelde rechten op grond van artikel 185 van de Grondwet aanzienlijk vergroot (zie *Handelingen*, Tweede Kamer, blz. 1953, linkerkolom). Verder is, gelijk reeds eerder in dit verslag door de K.V.P.-fractie werd gememoreerd, thans door de Regering toegezegd om ook een subsidieregeling in studie te nemen, overeenkomstig de strekking van de voorstellen van de commissie-Van Walsum (Rapport van de Staatscommissie voor de zaken van de erediensden, blz. 73). Deze leden beschouwden deze twee wijzigingen als verbeteringen. Intussen was het de leden, aan het woord, niet ontgaan – bij de beraadslaging in de Tweede Kamer was zulks immer duidelijk geworden (*Handelingen*, Tweede Kamer, blz. 1811, rechterkolom) – dat het rapport van een commissie ter bestudering van subsidiemogelijkheden pas na minstens twee jaar zal kunnen verschijnen. Het Parlement zal dus eerst kort voor de eerstvol-

gende te verwachten grondwetswijziging een helder overzicht hebben van hetgeen er in de plaats zou kunnen komen van de huidige financiële verhoudingsregeling te dezen.

De hier aan het woord zijnde leden waren van oordeel, dat hun bij de eerste lezing uitgesproken mening, dat de deconstitucionalisering uitgesteld zou kunnen worden tot over enkele jaren alle mogelijkheden en de consequenties daarvan bekend zijn, gehandhaafd dient te worden (zie o.m. *Handelingen*, Eerste Kamer, zitting 1970-1971, blz. 839, rechterkolom).

Sommige leden van de fractie van de A.R.P. verklaarden met reserve tegenover dit wetsontwerp te staan. Zij achtten het juist, aangezien het hier een zeer gevoelige materie betreft, dat de wetgever de uitkeringen aan de kerkgenootschappen destijds met een grondwettelijke waarborg had omringd. Evenals de fractie van de C.H.U. waren deze leden van de fractie van de A.R.P. – althans voorlopig – van mening, dat het onjuist zou zijn deze grondwettelijke waarborg op te heffen, voordat zekerheid zal zijn verkregen over de wijze, waarop men de bedoelde uitkeringen definitief wil regelen.

De fractie van de S.G.P. koesterde ernstig bezwaar tegen de inhoud van het onderhavige wetsontwerp. Het gaat hierbij namelijk, zo memoreerde men van deze zijde, om verkregen grondwettelijk verankerde rechten, zodat er, naar het inzicht van deze fractie, alle reden is ervoor te waken, dat deze niet op de een of andere wijze geschonden worden. Ook deze fractie achtte het daarom te betreuren, dat niet tegelijk met dit wetsontwerp een inzicht inzake de te verlenen schadeloosstelling was gegeven, waardoor de hierbij betrokkenen zouden hebben kunnen weten waar zij aan toe zullen zijn. Dit had de Regering naar haar oordeel kunnen bewerkstelligen door tegelijk met dit wetsontwerp een voorontwerp van wet over te leggen, waarin de door de Regering beoogde regeling zou zijn opgenomen. Nu zulks niet is geschied, bestaat er huns inziens grote onzekerheid, hetgeen te meer klemmt, omdat voor een eventuele bij de wet te regelen afkoopregeling geen meerderheid van tweederden der

uitgebrachte stemmen wordt vereist, zoals in artikel 211 der Grondwet wordt voorgeschreven voor een wetsvoorstel tot wijziging van de Grondwet. Voorts moet – naar haar oordeel – in aanmerking worden genomen, dat ondanks de inflatie er jarenlang geen bijstelling van de uitkering heeft plaatsgevonden, waardoor er te meer reden is om artikel 185 der Grondwet niet te doen vervallen voordat de definitieve regeling bekend is. Het is dan ook zeer te betreuren, dat de Regering aan het dringende verzoek om de behandeling van het wetsontwerp uit te stellen niet heeft willen voldoen (zie o.m. *Handelingen*, Tweede Kamer, blz. 1682, rechterkolom).

De fractie, hier aan het woord, achtte het deswege niet geraten aan dit wetsontwerp steun te verlenen.

De fractie van de P.S.P. tenslotte verwees naar hetgeen zij terzake had opgemerkt bij de behandeling van dit onderwerp in eerste lezing (*Handelingen*, Eerste Kamer, zitting 1970-1971, blz. 816 e.v.).

Vastgesteld 4 januari 1972.

NIERS

TEIJSSSEN

BROEKSZ

TROOSTWIJK

VAN DER WERFF (*plv.*)

BEEREKAMP

DE GAAY FORTMAN (*Voorzitter*)

SCHWARZ

IJKERS

TONNAER

VAN DIS

VAN WIJK.